

การสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อพัฒนาการปกครอง*

A SYNTHESIS OF RESEARCHES OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE PROGRAM FOR DEVELOPING GOVERNMENT

สุกิจ ชัยมุสิก¹, กัณฑณ หนูทองแก้ว² และ อารดา ฉิมมากูร³
Sukit Chaimusik¹, Kantaphon Nuthongkaew² and Arada Chimmakun³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: s.chaimusik1@gmail.com

Received 2 February 2023; Revised 28 February 2023; Accepted 28 February 2023

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง “การสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตเพื่อพัฒนาการปกครอง” นี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการสังเคราะห์งานวิจัยของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาการปกครองในสังคมไทยปัจจุบัน และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการปกครองในสังคมไทยปัจจุบัน ด้วยการสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเน้นการวิจัยเอกสาร วิทธานิพนธ์และสารนิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต 21 เรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า สามารถจำแนกได้เป็น 3 ด้าน คือ 1) การพัฒนาภาวะผู้นำการปกครอง พบว่ามีทั้งหมด 21 เรื่อง 2) การพัฒนาการปกครองแบบประชาธิปไตย พบว่ามีทั้งหมด 7 เรื่อง และ 3) การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง พบว่ามีทั้งหมด 8 เรื่อง โดยมีประเด็นสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการปกครองในสังคมไทยอยู่ 3 ประเด็นหลักๆ

---

* สุกิจ ชัยมุสิก, กัณฑณ หนูทองแก้ว และ อารดา ฉิมมากูร. (2566). การสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อพัฒนาการปกครอง. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 3(1), 32-44.

Sukit Chaimusik, Kantaphon Nuthongkaew and Arada Chimmakun. (2023). A synthesis of Researches of Master of Political Science Program for Developing Government. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University. 3(1), 32-44.

ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาของปัญหา และเหตุจูงใจให้ทำวิจัย 2) การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ 2.1) ประโยชน์ที่เกิดต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง 2.2) ประโยชน์ทางวิชาการ และ 2.3) หน่วยงานที่นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

คำสำคัญ: การสังเคราะห์, หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, การปกครอง

Abstract

The objectives of the research entitled “Research Synthesis of Master Degree Curriculum in Political Science for Government Development” are: 1) to study the research synthesis in curriculum of master degree in Political Science of Mahamakut Buddhist University, 2) to study the development of government in present Thai society, and 3) to propose guidelines for the development of government in present Thai society by the research synthesis in curriculum of master degree in Political Science. The data of this documentary qualitative research were collected from 21 theses and thematic papers done by graduate students of Master Degree in Political Science.

The results of the study can be classified into 3 aspects; 1) 21 titles were on government leadership development, 2) 7 titles were on democratic government development, and 3) 8 titles were on participation in politics and government. There were 3 main issues in synthesis as the guidelines for government development in Thai society; 1) Background problems and motivation in doing the research, and 2) Implementation consisting of: 2.1 The advantages of the direct concerned, 2.2 The academic advantages, and 2.3 The application of the research results.

Keywords: Synthesis, Master of Political Science Program, Developing Government

บทนำ

การวิจัยเป็นวิธีการหนึ่งในการแสวงหาความรู้ ถือเป็นกิจกรรม เครื่องมือ หรือวิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนาสติปัญญา การแสวงหาความรู้ในปัญหาต่าง ๆ ที่มนุษย์ไม่รู้และต้องการแสวงหาคำตอบที่เป็นจริงและน่าเชื่อถือ การวิจัยจะทำให้มนุษย์นำความรู้และความจริงที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา หรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติต่าง ๆ รอบตัวมากขึ้น ทำให้มนุษย์ชาติมีความเจริญก้าวหน้า มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น หากผู้ใดหรือกลุ่มใดให้ความสำคัญกับการวิจัยแล้ว ย่อมส่งผลให้ผู้นั้นหรือกลุ่มคนนั้นมี การพัฒนาและมีความเจริญ ประเทศชาติก็จะมี ความเข้มแข็งขึ้นในทุกด้าน อาทิ ด้านการศึกษา ด้านการเมือง ด้านการทหาร ด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจน วิทยาการในด้านอื่น ๆ ในด้านการศึกษา การวิจัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน และภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กร อาทิ การจัดการศึกษา การ ดำเนินการและการจัดโครงสร้างของหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนา คณาจารย์ การผลิตบัณฑิตและบุคลากรทางการศึกษา การประกันคุณภาพของหลักสูตร ตลอดจน การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร เป็นต้น ในการจัดการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษานั้น จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นสำคัญ เป็นวิธีการ พัฒนาบัณฑิตให้สร้างองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ

การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการนำผลของงานวิจัยตั้งแต่ ๒ เรื่องขึ้นไปมาบูรณาการ โดยมีจุดประสงค์คือ นำผลการวิจัยในเรื่องที่ศึกษาทั้งหมดมาหาข้อสรุป เป็นการพัฒนา หรือต่อยอดจากผลงานวิจัยเดิม ซึ่งถือเป็นกระบวนการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (Research synthesis as a scientific process) เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการ รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ หลายเรื่อง มาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหรือ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำเสนอข้อสรุปรวมสาระอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้คำตอบ ปัญหาการวิจัยที่ต้องการที่เป็นข้อยุติและได้รับคำตอบตรงตามปัญหาวิจัยที่ต้องการ (Valentine, J. C. & Cooper, H., 2009) อาจสรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นการศึกษา หาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหลาย เล่ม มาจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ และนำเสนออย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่

สารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ถือได้ว่าเป็นงานวิจัย เพราะได้ใช้กระบวนการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อแก้ไขหรือตอบ

ปัญหา ดังนั้นการสังเคราะห์งานวิจัย จึงเป็นประโยชน์ต่อการสรุปรายงานวิจัย และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยในแต่ละเรื่อง ซึ่งในการวิจัยนั้น ไม่ว่าจะเป็นสาขาวิชาซีพีใดก็ตาม จำเป็นต้องมีการทบทวนข้อค้นพบ ของหลักการหรือทฤษฎีที่มีอยู่ก่อนแล้ว เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่เพิ่มเติมและเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการศึกษา และนำข้อบกพร่องของงานวิจัยที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องและแม่นยำ เพื่อประโยชน์ในการตอบโจทย์การวิจัยและต่อยอดงานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา ทำให้เกิดคุณค่าในการพัฒนาการปกครองในบริบทของสังคมไทย

ปัจจุบัน หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2547 จนถึงปัจจุบัน มีจำนวน 16 รุ่นแล้ว มีนักศึกษาทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ในรูปแบบของงานวิจัยที่สำเร็จการศึกษา และพิมพ์เผยแพร่บนฐานข้อมูลที่เข้าถึงได้ แต่ผลงานวิทยานิพนธ์ดังกล่าวยังขาดการจัดหมวดหมู่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้และนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้หรือทำการวิจัยต่อยอด รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร บริหารหลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2563 – พ.ศ.2570 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562) จัดทำเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องและบูรณาการให้เกิดเป็นพลังในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศด้วยวิสัยทัศน์ ซึ่งจะสอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และนโยบายของรัฐบาล โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อ “เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว”

คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรทำการสังเคราะห์ผลงานวิจัย ในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยขึ้น เพื่อประโยชน์ในแง่วิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสังเคราะห์งานวิจัยของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาการปกครองในสังคมไทยปัจจุบัน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการปกครองในสังคมไทยปัจจุบัน ด้วยการสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
  - 1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือและตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 1.2 งานวิจัย โดยการรวบรวมงานวิจัย วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ของนักศึกษาในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผู้จบการศึกษาในปีการศึกษา 2562 ที่ผ่านการตีพิมพ์บทความใน GMNIS และวารสารที่อยู่ในฐาน TCI จำนวน 36 เรื่อง
2. วิเคราะห์งานวิจัย ที่ผ่านการตีพิมพ์บทความใน GMNIS และวารสารที่อยู่ในฐาน TCI จำนวน 36 เรื่อง
3. จัดกลุ่มงานวิจัยออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1. การพัฒนาภาวะผู้นำการปกครอง 2. การพัฒนาการปกครองแบบประชาธิปไตย และ 3. การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง
4. ตีความ สรุปประเด็นจากการวิเคราะห์ งานวิจัยจำนวน 36 เรื่อง
5. นำไปสังเคราะห์และวิเคราะห์การพัฒนาการปกครอง เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้การเชิงพรรณนาเพื่อนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย เรื่อง “ การสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตเพื่อพัฒนาการปกครอง ” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การสังเคราะห์งานวิจัยของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พบว่า สามารถจำแนกได้เป็น 3 ด้าน คือ 1. การพัฒนาภาวะผู้นำการปกครอง พบว่ามีทั้งหมด 21 เรื่อง 2. การพัฒนาการปกครองแบบประชาธิปไตย พบว่ามีทั้งหมด 7 เรื่อง และ 3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง พบว่ามีทั้งหมด 8 เรื่อง

2. การพัฒนาการปกครองในสังคมไทยปัจจุบัน พบว่า ผลการสังเคราะห์งานวิจัยของนักศึกษา แผน ก. (วิทยานิพนธ์) และแผน ข. (สารนิพนธ์) มีทั้งหมด จำนวน 36 เรื่อง ในปีการศึกษา 2562 ของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย ทั้ง 36 เรื่อง สามารถสังเคราะห์งานวิจัยได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1. ภาวะผู้นำการปกครอง 2. การปกครองแบบประชาธิปไตย และ 3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

โดยงานวิจัยทั้งหมดดังกล่าวจะส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะสมบูรณ์ได้นั้น ต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาทั้งระบบ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ประชากรให้มีเสถียรภาพ รวมทั้งต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้มีบทบาทมากยิ่งขึ้น รัฐบาลต้องมีนโยบายการบริหารและพัฒนาประเทศให้ครอบคลุมถึงความต้องการของประชาชนอย่างรอบด้าน โดยสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง แบบประชาธิปไตย และต้องพัฒนาเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลต้องบริหารให้มีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น การกระจายรายได้เท่าเทียมกัน และด้านสังคม ต้องให้การศึกษาระดับพื้นฐานแก่ประชาชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง

3. แนวทางการพัฒนาการปกครองในสังคมไทยปัจจุบัน ด้วยการสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย การศึกษาค้นคว้าเชิงวิเคราะห์งานวิจัยของนักศึกษาแผน ก. (วิทยานิพนธ์) และแผน ข. (สารนิพนธ์) ในปีการศึกษา 2562 ของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สู่แนวทางการพัฒนาการปกครองในสังคมไทยปัจจุบัน ด้วยการสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยรัฐศาสตร์เป็น

วิชาในสายสังคมศาสตร์ สาขาหนึ่งซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็นสาขาต่างๆ อาทิ ปรัชญาการเมือง ประวัติศาสตร์การเมือง ประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมือง ทฤษฎีการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง การบริหารรัฐกิจ หรือการบริหารจัดการสาธารณะ หรือ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองเปรียบเทียบ (comparative politics), การพัฒนาการเมือง, สถาบันทางการเมือง, การเมืองระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การปกครองและการบริหารรัฐ (national politics), การเมืองการปกครองท้องถิ่น (local politics) เป็นต้น

ทั้งนี้ ประเด็นงานวิจัยของนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 36 เรื่อง ในปีการศึกษา 2562 นั้น มีประเด็นสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการปกครองในสังคมไทย อยู่ 3 ประเด็นหลักๆ ได้แก่ 1) ความเป็นมาของปัญหา และเหตุจูงใจให้ทำวิจัย 2) การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ 2.1 ประโยชน์ที่เกิดต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง 2.2 ประโยชน์ทางวิชาการ 2.3 หน่วยงานที่นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้เป็นแนวทางในการสังเคราะห์ผลการวิจัยของนักศึกษาที่ให้นำมาอภิปรายผลได้แก่ 3 ประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ได้แก่

อภิปรายผล

จากแนวทางการพัฒนาการปกครองที่สรุปได้ มี 3 ประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ได้แก่

1. การพัฒนาภาวะผู้นำการปกครอง ถือเป็นหัวใจของการบริหารและการพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่ง เป็นเรื่องที่นักวิชาการ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญ เพราะเป็นการศึกษาถึงความสามารถของบุคคลที่สามารถสั่งการในระดับการบริหาร เพื่อให้งานที่รับผิดชอบประสบความสำเร็จ ผู้นำที่ดีนั้น นอกจากจะพัฒนาตนเองเรื่องการเรียนรู้ การจัดการ พฤติกรรม และองค์การแล้ว จะต้องมีความรู้ในทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเป็นอย่างดีด้วย ผู้นำที่ดีจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของภาวะผู้นำตามแนวคิดแบบดั้งเดิม มาสู่ภาวะภาวะผู้นำแบบสมัยใหม่ ยุคใหม่ ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีคุณธรรมจริยธรรม และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคปัจจุบันด้วย

ในการบริหารและการพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายนั้น การดำรงอยู่ของทุก ๆ องค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรทางการเมืองการปกครอง หรือองค์กรเอกชน ที่ไม่ว่าเป้าหมายนั้น จะเป็นการแสวงหาผลกำไร การบำเพ็ญประโยชน์ การสาธารณสุข การแพทย์ การกีฬาหรืออื่น

ใด ผู้บริหารหรือผู้นำนั้น ถือเป็นหัวใจที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะผู้นำเป็นผู้ที่มีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการนำบุคลากรและองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่องค์กรต่าง ๆ ต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ผันผวน ทั้งภายในและภายนอก มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรต้องอาศัยความรู้ ความสามารถในการจัดการองค์กรสมัยใหม่ของผู้นำ เพื่อเตรียมความพร้อมในสภาวะการแข่งขันที่รุนแรง รวมทั้งการใช้ภาวะผู้นำทางการปกครอง ซึ่งเป็นกระบวนการโน้มน้าวและเหนี่ยวนำให้ผู้อื่นร่วมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร (Ivancevich, Konopaske, & Matteson, 2008) เพื่อทำให้องค์กรอยู่รอดและมีความสามารถในการแข่งขัน ความท้าทายขององค์กรในยุคนี้คือ การที่องค์กรต้องสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารให้ทันกับสถานการณ์และภาคเศรษฐกิจแบบโลกาภิวัตน์ ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งภัยคุกคาม และสามารถสร้างโอกาสให้แก่องค์กร (Kotter, 1999, และสุภาภรณ์ ไกรฤกษ์, 2554) ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำการปกครองในวันนี้ จึงต้องมีความเป็นผู้นำสูง มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำที่มีบารมี โดยการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่โน้มน้าวชักจูงผู้ร่วมงานและผู้ตามเพื่อไปสู่จุดหมายร่วมกันขององค์กรได้

2. การพัฒนาการปกครองแบบประชาธิปไตย แนวทางในการพัฒนาทางการเมืองของไทยให้เป็นประชาธิปไตยนั้น เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ในเรื่องระบอบประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง ซึ่งจะต้องบูรณาการให้สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร (สำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร, 2557) โดยมีแนวทางที่สำคัญ คือ 1) การปฏิรูปทางการเมือง 2) การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย 3) การพัฒนาระบบการศึกษา 4) การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ และ 5) การพัฒนาระบบราชการให้มีประสิทธิภาพ

การพัฒนาการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักสิทธิเสรีภาพและหลักความเสมอภาค หากไม่มีหลักสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคแล้ว ก็ไม่ถือว่าเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย อีกประการหนึ่ง จะต้องมีการเลือกตั้ง แต่การเลือกตั้งนั้นจะต้องเป็นตัวแทนอย่างแท้จริง ซึ่งหมายความว่า การลงคะแนนเสียงที่เป็นแต่เพียงกิจกรรมทางการเมือง ยังไม่เพียงพอ แต่จะต้องมีตัวแทนจากการที่ผู้ลงคะแนนเสียง

ลงคะแนนด้วยการตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ใช่การปลุกเร้า หรือการล่อลวง ชื้อสสิทธิ์ขายเสียงด้วย
อามิสสินจ้าง นอกจากประชาชนต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยสมัครใจ มิใช่ถูกจูงมาเป็น
เครื่องมือทางการเมืองโดยการแสดงจำนวนให้ปรากฏต่อสาธารณชน การมีส่วนร่วมในการ
เรียกร้องทางการเมืองจะต้องมีเหตุมีผล สอดคล้องกับความถูกต้องตามกฎหมายและความชอบ
ธรรมทางการเมืองด้วย ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น จะต้องมีการปกครองโดย
ยึดหลักนิติธรรม โดยเริ่มจากกระบวนการออกกฎหมายที่มีความโปร่งใส ตั้งอยู่บนหลักการของ
ความถูกต้อง มีเหตุผล การบังคับกฎหมายจะต้องประกอบด้วยกระบวนการยุติธรรม และ
มีความยุติธรรมอย่างแท้จริง ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ดี จะต้องสามารถคัดสรร
ตัวบุคคลที่มีความสามารถในการพัฒนาประเทศให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการ
แก้ปัญหาสังคมและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้ ผู้รับผิดชอบหรือผู้นำในการบริหาร
นั้น จึงต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความรู้ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจริยธรรม
เพราะระบบการเมือง คือกระบวนการทางการเมืองที่มีเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
และตอบสนองต่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ในประเทศ เมื่อใดก็ตามที่ระบบการเมืองนั้นไม่
สามารถจะคัดสรรตัวบุคคลได้ ตัวผู้นำทางการเมืองบ่อยครั้งไม่สอดคล้องกับความต้องการของ
สังคม ระบบนั้นก็ถือว่าล้มเหลว นอกจากนี้ การเลือกตั้งที่ไม่ได้เป็นตัวแทนอย่างแท้จริง หากแต่
เป็นพิธีกรรมทางการเมือง จำนวนของเสียงข้างมากก็จะกลายเป็นความชอบธรรมที่
แปลกปลอม และกลายเป็นเครื่องมือทางการเมืองของนักการเมืองกลุ่มหนึ่งในที่สุด ระบบ
ดังกล่าวก็ย่อมไม่ใช่ระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

โดยสรุป การเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวไม่ได้เป็นเครื่องพิสูจน์ความเป็นประชาธิปไตยที่
แท้จริง ระบบประชาธิปไตยที่แท้จริง จะต้องมีการตรวจสอบอำนาจและการถ่วงดุลอำนาจ ที่
สำคัญที่สุดจะต้องสะท้อนถึงความเป็นตัวแทนของประชาชนโดยแท้จริง และระบบนั้นต้อง
สามารถคัดสรรตัวบุคคลที่ดีที่สุดมาบริหารประเทศ เมื่อใดก็ตามที่ขาดคุณลักษณะดังกล่าว ก็
ไม่ใช่ระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยจะต้องประกันว่า
ทุกภาคส่วนของประชาชนมีความเป็นตัวแทนอย่างแท้จริง ไม่ปล่อยให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
กลายเป็นกลุ่มที่มีอำนาจรัฐแบบผูกขาด (ลิขิต ธีรเวคิน, 2551)

3. การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ที่สังเคราะห์ได้ สอดคล้องกับ รายงานของสำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร (สำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร, 2557) ที่ว่า การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันนี้ ได้มีการเรียกร้องในทุก ๆ ระดับของกระบวนการทางนโยบาย ทั้งนี้ เนื่องจาก ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) นี้จัดเป็นการกระจายอำนาจและ ทรัพยากรต่าง ๆ และเป็นการที่คนทุกกลุ่มมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยอำนาจควรได้รับการ จัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อทุก ๆ คนจะได้มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของส่วนรวม จึงกล่าวได้ว่า ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองนั้น จัดเป็นการกระจายอำนาจและเป็นการมีประชาธิปไตยอย่างกว้างขวางของกระบวนการทาง การเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

ดังนั้น หลักการหรือองค์ประกอบสำคัญของคำว่าประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมก็คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองและการบริหาร มีการกระจายอำนาจใน การตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ของประชาชนให้มีความเท่าเทียมกัน ซึ่งแนวคิด ของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมนั้น ถือเป็นกรเรียกระบอบประชาธิปไตยแบบที่ผู้แทนเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครอง การตัดสินใจระดับต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การเปิดช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว ความ คืบหน้าของการบริหารจัดการประเทศ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น และประชาชนให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และถอดถอนผู้ที่ทำหน้าที่แทนประชาชนที่ บกพร่องต่อหน้าที่หรือทุจริต ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม จึงเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ และทรัพยากรต่าง ๆ ที่ไม่เท่าเทียมกัน อันมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม จึงหมายถึง การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคน จำนวนน้อย แต่อำนาจควรได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อให้ประชาชนทุกคนมี โอกาสมีส่วนร่วมทางการเมืองนั่นเอง

องค์ประกอบสำคัญของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (สำนักงานเลขาธิการ ผู้แทนราษฎร, 2557) ได้แก่

1. เน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ระหว่าง ประชาชนให้เท่าเทียมกัน

2. อำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ นั้น จะส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

3. เพิ่มการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

4. มีความยืดหยุ่นได้ คือ มีโครงสร้างการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ มีความโปร่งใสและคำนึงถึงความต้องการทรัพยากรของผู้มีส่วนร่วม

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

6. ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร กระบวนการ ทางนโยบาย และกระบวนการยุติธรรม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชน คือ (1) ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง (2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม (3) การอาศัยอยู่ในเขตเมืองหรือชนบท (4) ความพอใจต่อการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล

องค์ความรู้ใหม่

การนำเสนอการสังเคราะห์งานวิจัยนั้น ถือเป็นเทคนิควิธีการวิจัยตามระเบียบวิธีการที่นำผลการวิจัยจากหลายๆ งานวิจัยที่ศึกษาในประเด็นปัญหาวิจัยเดียวกันมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้คำตอบ ปัญหาวิจัยที่ต้องการซึ่งมีลักษณะที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการสังเคราะห์งานวิจัยแต่ละเรื่อง จะทำให้เกิดข้อค้นพบแต่ละมุมของปรากฏการณ์ ซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่นักวิจัยต้องการศึกษา และเมื่อนำผลการวิจัยมา สังเคราะห์รวมกัน ผลการสังเคราะห์ที่ได้รับจะมีความกว้างขวางและลุ่มลึกมากกว่าที่จะได้รับจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจายให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติยิ่งขึ้น การสังเคราะห์งานวิจัย ที่ได้รับการเผยแพร่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาข้อสรุปความรู้รวมที่ได้จากการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับลักษณะของ ปัญหา หรือลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้เกิดผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่า และสามารถนำไปต่อยอดความรู้ทางการวิจัยใหม่ ๆ ต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม ในการสังเคราะห์งานวิจัยยังมีขอบเขตการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ 1. การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์ 2. การสังเคราะห์วิธีระเบียบวิธีวิจัย และ 3. การสังเคราะห์ข้อค้นพบจากผลงานวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า การสังเคราะห์มีความเหมาะสมด้านเนื้อหา เป็นไปตามหลักการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน ได้อย่างลงตัว ทั้งด้านงานวิจัยและหลักทฤษฎี ฉะนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์งานวิจัยในการพัฒนาการปกครอง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อต่อยอด ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำการปกครอง ควรสังเคราะห์งานวิจัยลงรายละเอียด ในโครงสร้างการปกครอง

1.2 ด้านการพัฒนาการปกครองแบบประชาธิปไตย ควรสังเคราะห์งานวิจัยสู่ กลไกของรัฐในภาคปฏิบัติ

1.3 ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ควรสังเคราะห์ งานวิจัยให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาหรือการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาการสังเคราะห์ งานวิจัยหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตเพื่อพัฒนาการปกครอง ในระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งอาจเพิ่มเติมการพัฒนาในมิติต่าง ๆ เช่น ด้านการ พัฒนาการปกครองแบบประชาธิปไตย และด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการ ปกครอง หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม

2.2 หลักสูตรมหาบัณฑิตหรือหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตอื่น ๆ ในระดับบัณฑิตวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น หรือผู้สนใจ สามารถนำไปเป็น ต้นแบบในการสังเคราะห์งานวิจัยในสาขาหรือหน่วยงานของตน และควรขยายผลและหรือต่อ ยอดการศึกษาในด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของนักศึกษาในระดับ บัณฑิตศึกษาหรือระดับอื่นต่อไป

2.3 หลักสูตรมหาบัณฑิตหรือหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตอื่น ๆ ในระดับบัณฑิตวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น หรือผู้สนใจควรศึกษา ควรทำการ

วิจัยเพื่อเปรียบเทียบการสังเคราะห์งานวิจัย ระหว่างหน่วยงานด้วยตนเองหรือต่างหน่วยงาน เพื่อเปรียบเทียบงานด้านการเรียนการสอนและงานวิจัยในระดับเดียวกันหรือกับหน่วยงานอื่น ได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย นำไปปรับใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนการสอนของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (Meta-analysis). กรุงเทพมหานคร: นิชน แอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.

ลิขิต อีร์เวคิน. (2551) ความคิดเสรี. เรียกใช้เมื่อ 24 กันยายน 2563, จาก

<https://mgronline.com/daily/detail/9510000116472>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562) นโยบายและ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570. เรียกใช้เมื่อ 22 มิถุนายน 2563, จาก

<https://www.tsri.or.th/index.php/th/news/>

สำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร. (2557) รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. เรียกใช้เมื่อ 22 มิถุนายน 2563, จาก

<https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/474262>

Ivalentine, J. C. & Cooper, H. (2009). The Handbook of research synthesis and meta-analysis. New York: Russell Sage Foundation.